

CRAC de la setmana: *Jordi Marsal, periodista*

"CASTOR: UN VERITABLE FESTÍ DE DINER PÚBLIC EN SAFATA DE PLATA"

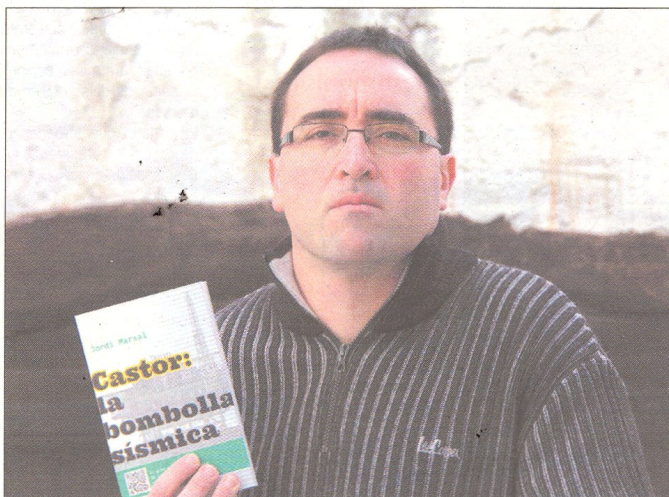
El periodista Jordi Marsal és l'autor del llibre 'Castor, la Bombolla Sismica'. Nascut al Perelló el 1976 actualment treballa a l'ACN i, anteriorment, a Diari de Tarragona, La Vanguardia, El País, la productora de televisió Sequència o la Cadena Ser, entre d'altres. Més Ebre ha volgut parlar-ne amb l'autor d'un treball que està sent tot un èxit de vendes i que ha acostat la problemàtica existent sobre la polèmica planta de gas. I més aquesta setmana, quan ha estat més notícia.

Pregunta: Quan va pensar en escriure sobre el Castor? Què és el que va impulsar?

Jordi Marsal: Doncs més que pensar-ho m'ho van proposar. Edicions Saldonar i el Grup de Periodistes Ramon Barnils, del qual en formo part, em van plantejar escriure un llibre sobre un tema que llavors estava desapareixent dels grans titulars dels mitjans i que, pensaven, requeria un tractament més profund, no només que expliqués la història i la trama econòmica que s'amaga al darrere, sinó també què hi ha més enllà dels terratrèmols que van sacsejar les Terres del Sènia. Havia estat seguint l'afer des de 2007 a l'ACN i em va semblar interessant la proposta. És el segon llibre de la Col·lecció Periodistes que impulsa el Grup Barnils i Saldonar, després del que Sònia Bagudanch va dedicar la cara fosca del jutge Baltasar Garzón. A partir d'aquí va començar tot.

ME: Per a un lector que encara no tingui el seu llibre, quina seria la recomanació que li farieu?

JM: La meua obsessió amb aquest treball no ha estat només arribar al fons de molts dels aspectes que no ens van (voler) explicar sobre el projecte Castor. He intentat fer un relat que sigui entenedor per a tothom. Quan tractes un tema tan polièdric, amb tantes implicacions polítiques, econòmiques i d'una complexitat geològica tan gran és fàcil caure en un laberint discursiu que pot resultar difícil d'entendre i de pair per als lectors. Vet aquí el repte: posar en ordre tota la informació, la nova i la no tan nova, per poder oferir una història coherent i entenedora. El llibre intenta explicar què hi ha darrere dels

terratrèmols, des d'un punt de vista tècnic, però també econòmic i polític: l'ambició sense límits de Florentino Pérez i els seus socis canadencs, els polítics que van aplanar-los el camí per a un negoci blindat amb diners públics. Però també deixa constància la lluita d'un moviment social que des d'un principi va veure una amenaça i va denunciar reiteradament en un projecte amb foscos interessos al darrere, sense cap tipus de previsió en matèria de seguretat ni rigor tècnic.

ME: Dificultats per publicarlo? Pressions?

JM: Tenint en compte que he comptat amb una relativa escassa marge de temps per investigar i escriure, la dificultat ha estat grandíssima. El suport de la gent que tinc al meu costat ha estat fonamental en aquest aspecte. D'altra banda, si vols gratar la superfície i treure a la llum determinats draps bruts sempre n'acabes trobant de pressions. Lamentablement, en una professió tan aparentment degradada com la nostra, això és cada cop més habitual. Però potser més que pressions, el que més m'ha molestat de tot plegat és tornar a topar contra les parets de sempre: l'opacitat, l'hermetisme, l'obscurantisme, l'hermetisme del Ministeri d'Indústria, que es va tancar en banda, com així ho va fer l'empresa. La meua obligació era preguntar-los i contrastar. Ells s'hi van negar. Quan ja acabava el llibre, vaig coincidir en un acte a Barcelona amb Recaredo del Potro, presi-

dent d'Escal UGS, l'empresa promotora del Castor, i li vaig demanar per què s'havia negat a parlar amb mi, quan inicialment s'havia mostrat obert. Em va fer saber que estava al corrent dels contactes que havia fet amb gent del seu entorn i que estava indagant en els seus negocis turbulents. Llavors, em va acusar de voler escriure un "pamflet". I es va quedar tan ample...

ME: Aquesta setmana s'ha conegut l'informe que es veu que feia mesos que estava redactat. Vostè ho sabia.

JM: L'informe estava a la taula del ministre des del passat mes de desembre però no apareix fins la campanya de les eleccions europees. Quina coincidència!!! Certament, l'IGN ratifica la tesi principal que ja apuntava el llibre sobre els terratrèmols i la seva causa: les injeccions de gas. Però també avanço algunes coses de les quals el Ministeri encara no s'atreveix a parlar: a principis del mes de setembre, segons corroboren dades del mateix govern espanyol, Escal UGS va incrementar sobtadament en prop d'un 150% el cabal de les injeccions de gas que havia efectuat fins llavors al Castor per fer una prova de càrrega durant dos dies que li permetés obtenir els permisos estatals. La prova va fallar estrepitosament: el mateix dia que s'injectaven els 8 milions de metres cúbics diaris «la xifra que per contracte la promotora havia de ser capaç d'injectar de forma segura van

començar els terratrèmols a la zona. Fins aquell moment, durant tot 2013 no s'havia registrat cap moviment sísmic. Assessorat per geòlegs experts com el professor de la UB, Josep Giner, i el catedràtic de la Complutense, Luis González de Vallejo, vam constatar un fet força conclouent: els augments sobtats de cabal de gas injectat es corresponien, de forma diferida, dos setmanes després, amb la intensitat dels terratrèmols de més de 3,5 graus a l'escala de Richter registrats.

ME: Pot haver influït també el seu llibre amb què s'hagi conegut l'informe.

JM: No ho se. M'inclino més a pensar que l'aparició d'aquest informe en escena respon a una estratègia premeditada i estudiada del govern espanyol del PP a l'inici d'un nou cicle electoral. Tiren la pedra i amaguen la mà, potser? On són la resta d'informes, com el de l'Institut Geològic i Miner, que està ja fet i hauria d'explicar moltes coses? Per què ens l'oculten? Ara seran els del MIT i els de la Universitat d'Stanford els que decidiran? És evident que l'empresa està pressionant per reiniciar les injeccions o, si més no, aconseguir una indemnització en cas de tancament, tal i com li reconeix la concessió de l'any 2008 aprovada pel govern del PSOE. Estem parlant d'una obra que ha costat més de 1.700 milions (sense comptabilitzar els 300 que costaria desmantellar-la), d'un negoci de més de 4.800 milions

d'euros en 25 anys. Tot plegat, finançat amb 1.400 milions d'euros d'una emissió de bons del Banc Europeu d'Inversions (que aporta 500 milions de fons públics europeus). Un veritable festí de diner públic en safata per a una de les empreses més prominents de l'oligarquia del totxo espanyola.

Lamentablement, ja no sorprèn que projectes suposadament estratègics finançats amb diners públics s'autoritizin i es planifiquin tant a la lleugera: hem vist aeroports que no tenen avions, trens d'alta velocitat amb destinació al no res, o autopistes que es moren de fàstic a l'espera del rescat amb els recursos de tots, com en el cas dels bancs que van inflar la bombolla de la totxana. En el cas del Castor, a sobre, els tècnics i experts ho tenen clar: tal i com està concebut és insegur i inviable. Però la partida, amb farols i cartes marcades per tot arreu, continua...

ME: Tot plegat, un perill.

JM: Si. Jo crec que és molt difícil que es torni a posar en marxa, vistos tots els antecedents. Com han apuntat els experts que he consultat, l'empresa podria estar disposada a rebaixar les seves pretensions a l'hora d'injectar gas, fer-ho a ritme molt més lent per intentar evitar nous sismes, cosa extremadament difícil atesa la disbaixa, el nyap que és el disseny del projecte. Però en el cas que això fos possible, ¿seria llavors viable econòmicament el magatzem de gas? Molt difícil... Ara el perill el podem trobar, precisament, en el terreny econòmic. Qui paga la festa? ¿Qui és el responsable de tota aquesta xarxa de seguretat financera per a Florentino Pérez, un ésser tan superior que és incapaç de percebre el patiment, de mostrar empatia amb l'angoixa de la gent quan li ballaven els mobles i tota la casa a les fosques?

El govern del PP ha mantingut la seva habitual actitud erràtica en tot aquest afer, fent i desfent segons el moment i l'interès polític conjuntural. Ara posposada la resolució del dilema: tancar i pagar a compte de tots, o bé enfrontar-se a una batalla legal extremadament complexa, de conseqüències

imprevisibles per demostrar la negligència i males praxis dels promotors.

ME: Li ha trucat Florentino?

JM: Doncs no. Tot i que, tinc entès que, sovint, sol trucar personalment a alguns periodistes de Madrid per renyar-los pel que publiquen. Dubto molt que ho faci després que els seus subordinats em neguessin d'una forma molt poc elegant qualsevol entrevista o accés a la informació amb responsables de la seva empresa. "Los valores del palco del Bernabéu", el suposat "señorio", no es deixen veure gaire en el moment de tractar amb ells.

ME: Creu que deu tenir el llibre? Li signaria?

JM: Corre la brama que en el cas d'una de les seves biografies "no autoritzades" va acabar comprant tots els exemplars per evitar que s'escampessin i es llegissin massa. El mateix periodista així ho sospitava quan li vaig comentar que el seu llibre estava descatallat des de feia anys. Seria la prova evident del profund afecte que aquest tipus d'èssers superiors, per sobre del bé i del mal, tenen pel periodisme independent, pel món de la cultura i la lliure expressió en general. Allò que no poden controlar, ho compren i s'ha acabat el problema. Lamentable, però real.

ME: Per acabar. Ens han enganyat. Responsabilitats.

JM: No només ens han enganyat sinó que ens ho intenten encara ocultar sense cap tipus de rubor. Ens van vendre com estratègic, segur i necessari negoci blindat a càrrec dels impostos de tots, materialitzat en forma de nyap que no compleix les mínimes garanties de seguretat i que tampoc té garantidat tècnica i econòmicament la seva viabilitat. La llista de càrrecs polítics, empresarials i tècnics que han intervingut en el procés és llarga i abasta les habituals famílies que han dominat el poder polític i econòmic durant les últimes dècades a l'Estat espanyol, inclosos exministres i expresidents, de la Generalitat fins i tot. Veurem on desemboca l'anunciada querrela de Fiscalia al respecte i si la justícia acaba atribuint les responsabilitats que pertoqueu. Un concepte, el de la responsabilitat, que sol brillar per la seva absència en la nostra societat. Així ens va.